

Leta 2030 prva generacija brez tobaka?

Od 16. januarja prebivalci EU zbiramo podpise v podporo Evropske državljanske pobude, da bi do leta 2030 dosegli okolje brez tobaka in da bi prva generacija zaživela bolj zdravo – brez nikotina v najrazličnejših oblikah. V letu dni je treba zbrati milijon podpisov z udeležbo vsaj sedmih držav EU, pridružuje se tudi Slovenija. Zakaj brez tobaka?

Piše: **BOGI PRETNAR**

Kako majhen je cigaret- ni ogorek! In vendar je potrebnih tja do dvanajst let, da se razgradi in izgine v naravi, pri tem pa s svojimi strupenimi sestavinami lahko onesnaži 500 litrov vode. En sam. Povprečen kadilec/kadilka jih da v usta 20 na dan, v telo pa še vse tisto, kar je nad filtrom, preden se cigareta spremeni v ogorek. Nič koliko študij dokazuje, nič koliko strokovnjakov kriči na ves glas – a saj jih ne poslušamo –, da je tobak eden glavnih dejavnikov tveganja za prezgodnjo smrt zaradi različnih t. i. nenalezljivih kroničnih bolezni. V Sloveniji je tobak celo vodilni dejavnik za prezgodnjo smrt. In ta smrt je težka.

Pozor, uporabljajo jih že osnovnošolci

Tobačna industrija s svojimi divjimi zaslužki zna obiti številne zakonske omejitve za cigarete in ponuja privlačne nadomestke, tudi vse mlajšim. Ste slišali za tobačne blazinice? Zavojček tobaka si uživa le potisne med dlesen in ustnico, skoraj tako, kot so de-

lali naši pradedje, da so potem čikali in pljuvali okoli rjavo tobačno slino. Današnje uživanje je bolj higienično – ampak tobačne blazinice lahko kupite od spretnega preprodajalca že v osnovnih šolah. In tudi uporabljajo jih že osnovnošolci! Nemogoče? Kar precej slovenskih ravnateljev poroča o tem. Kje pa je zdravstvena inspekcija? Nad temi in drugimi nikotinskimi »igračkami«, ki niso cigarete, preprosto nima zakonske moči, tudi za kaznovanje ponudnikov na spletu ne, kolikor vem. Nove oblike ponujanja nikotina, preobledenega v različne dišave, barve in okuse, vsečne otrokom in mladim, so se tako razpasle, da jim sploh ne sledimo več.

Evropska državljanska pobuda

O elektronski cigareti, ki po dobrem desetletju obstoja nima več avre rešiteljice kadilcev, ker da je nenevarna zamenjava za cigarete, je decembra lani v Parizu potekala mednarodna znanstvena konferenca, kjer so govorili tako o nevarnih aerosolih, ki

PRVA EVROPSKA GENERACIJA BREZ TOBAKA

ZA OKOLJE BREZ TOBAKA IN PRVO EVROPSKO GENERACIJO BREZ TOBAKA DO LETA 2030

Podpis za pobudo oddate na spletni strani EU:

<https://eci.ec.europa.eu/029/public#screen/home>

Ali le kliknete na <https://tfe-sl.ensp.network>, kjer je direktna povezava za oddajo podpisa.

so v njenem dimu, kot o dokumentiranih strupenih učinkih na celice naših organov in celo dihalnih ter srčno-žilnih zapletih pri njeni uporabi. Res pa so ta tveganja še vedno manjša, kot je smrtonosno tveganje za izgubo zdravja pri cigaretah. Evropska državljanska pobuda za zbiranje podpisov želi neposredno spodbuditi države EU k širšim in še bolj trdim omejitvam distribucije najrazličnejših tobačnih in s tobakom povezanih izdelkov. Ne bodimo naivni, en sam cilj imajo – da otroci in mladi, ki jih uporabljajo in se ne zavedajo njihove namenske zasvojljivosti, pozneje postanejo zaslužnjeni uporabniki nikotina. Medtem ko tobačna industrija veselo prešteva dobičke, mi plačujemo za njeno veselje najtežji davek. Svoja

življenja. In življenja svojih otrok, morda ne danes, v njihovi odraslosti pa zagotovo. Seveda pa so pod neznošnim vplivom spleta, vrstnikov in vplivnežev, zato je odvrčanje od tega zelo nevhvaležno delo.

Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo, ki s podporo ministrstva za zdravje že vrsto let širi informacije o posledicah kajenja pa tudi pripravlja različne programe, je že ena od poti, kjer je mogoče poiskati podporo in oprijemljiv nasvet. Na spletni strani www.zadihaj.net jih najdete, lahko tudi pišete na nvo.zdravje@tobak-zveza.si. Na novi mobilni aplikaciji ŠUR (<https://sur.zadihaj.si>) pa lahko zlasti mladi zastavljajo vsakršna vprašanja in dobijo strokovne odgovore, ki jim bodo v oporo.